

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATSISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-174/2020

2021 m. sausio 8 d. Nr. KT3-A-S3/2021

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjos [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-174/2020.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėja prašo ištirti Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – TPI) 6 straipsnio 2 dalies 17 punkto atitiktį konstituciniam teisinės valstybės principui.

2. Pareiškėja savo teisių pažeidimą sieja su Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. gegužės 13 d. nutartimi, kuria, be kita ko, panaikintas Visuomenės informavimo etikos komisijos 2017 m. rugsėjo 20 d. sprendimas Nr. EKS-42/17 „Dėl pripažinimo padarius Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso pažeidimus“ (toliau – ir Sprendimas).

Sprendimu UAB [duomenys neskelbiami] pripažinta pažeidusi Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso (toliau – ir Kodeksas) 20 straipsnį. Šį Sprendimą UAB [duomenys neskelbiami] apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui, kuris 2018 m. vasario 12 d. sprendimu jos skundą atmetė. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, išnagrinėjęs bylą pagal UAB [duomenys neskelbiami] apeliacinį skundą, 2020 m. gegužės 13 d. nutartimi panaikino Vilniaus apygardos administracinio teismo 2018 m. vasario 12 d. sprendimą ir Visuomenės informavimo etikos komisijos 2017 m. rugsėjo 20 d. sprendimą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2020 m. gegužės 13 d. nutartyje, be kita ko, konstatavo, kad [duomenys neskelbiami] asociacijos veikla, susijusi su Kodekso priėmimu,

pripažintina viešuoju administravimu, o viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų organizacijų ir [duomenys neskelbiami] asociacijos narių atstovų susirinkime priimtas Kodeksas pagal TPI 6 straipsnio 2 dalies 17 punktą yra Teisės aktų registro (toliau – TAR) objektas, taigi turėjo būti paskelbtas TAR.

3. Pareiškėjos prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2020 m. rugsėjo 11 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nustatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves.

4.1. Konstitucijos 105 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad Konstitucinis Teismas nagrinėja ir priima sprendimą, ar neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti Seimo priimti aktai, o šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Konstitucinis Teismas taip pat nagrinėja, ar neprieštarauja Konstitucijai ir įstatymams Respublikos Prezidento aktai ir Respublikos Vyriausybės aktai.

4.2. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, jog pagal Konstituciją jis nesprenžia teisės aktų taikymo klausimų (*inter alia* 2011 m. rugsėjo 5 d. sprendimas, 2017 m. kovo 15 d. nutarimas, 2018 m. rugsėjo 20 d. sprendimas); teisės taikymo klausimus sprenžia institucija, turinti įgaliojimus taikyti teisės aktus; jei įstatymuose yra neaiškumų, dviprasmybių, spragų, tai pašalinti yra įstatymų leidėjo pareiga (*inter alia* 2012 m. balandžio 18 d. nutarimas, 2012 m. gegužės 11 d., 2014 m. kovo 13 d. sprendimai); įstatymų leidėjo neišspręsti teisės taikymo klausimai yra teismų praktikos dalykas (*inter alia* 2006 m. lapkričio 20 d., 2016 m. gegužės 9 d. sprendimai, 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT80-A-S75/2020). Prašymai išspręsti teisės taikymo klausimus yra nežinybingi Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2019 m. gruodžio 18 d. sprendimas Nr. KT75-A-S61/2019, 2020 m. sausio 22 d. sprendimas Nr. KT8-A-S8/2020).

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad aiškinti teisės normos esmę yra valstybės institucijos, taikančios įstatymą, pareiga (*inter alia* 2011 m. spalio 25 d. nutarimas, 2018 m. rugsėjo 20 d. sprendimas); prašymai išaiškinti, kaip turi būti taikomos įstatymo (ar kito teisės akto) nuostatos, yra nežinybingi Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2011 m. lapkričio 16 d., 2018 m. rugsėjo 20 d. sprendimai).

4.3. Be to, pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas nesprenžia vienodos galios teisės aktų suderinamumo, konkurencijos klausimų; jeigu Konstitucinio Teismo yra prašoma išspręsti vienodos galios teisės aktų suderinamumo, konkurencijos klausimą, toks prašymas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2012 m. gegužės 10 d. sprendimas, 2020 m. vasario 5 d.

sprendimas Nr. KT20-A-S20/2020, 2020 m. birželio 25 d. sprendimas Nr. KT111-A-S103/2020).

5. Pareiškėja TPĮ 6 straipsnio 2 dalies 17 punkto atitiktimi konstituciniam teisinės valstybės principui abejoja tiek, kiek šiame punkte nustatyta, kad TAR objektai yra įgaliotų atlikti viešąjį administravimą asociacijų valdymo organų priimti norminiai teisės aktai, o kitų asociacijų valdymo organų priimti teisės aktai TAR objektai yra tik tais atvejais, kai šiuos teisės aktus skelbti TAR privaloma pagal teisės aktus.

5.1. Pareiškėja savo abejones TPĮ 6 straipsnio 2 dalies 17 punkto atitiktimi konstituciniam teisinės valstybės principui grindžia tuo, kad, pasak jos, yra neaišku, ar ginčijama norma nustato pareigą TAR skelbti ne asociacijų ir jų valdymo organų, o kitų šioje normoje neįvardytų teisėkūros subjektų, į kurių sudėtį įeina asociacijų narių atstovai, priimtus norminio pobūdžio teisės aktus, ar šioje nuostatoje įtvirtinta pareiga TAR skelbti visus joje nurodytų teisėkūros subjektų priimtus norminius aktus, ar tik tuos, kurie priimti įgyvendinant viešojo administravimo funkcijas, taip pat ar šioje teisės normoje yra įtvirtinta pareiga TAR skelbti tuos teisės aktus, kurie pagal specialius teisės aktus turi būti skelbiami viešai. Pareiškėjos nuomone, teismai ginčijamą nuostatą yra „priversti aiškinti plečiamai“, jie „painiojasi tarp atskirų sąvokų <...> ir <...> padaro grubias teisės aiškinimo klaidas <...>“.

Pareiškėja taip pat teigia, kad ginčijama TPĮ norma sudaromos prielaidos įsiterpti ir į tų specialių teisės aktų, kuriems būtent TPĮ paveda nustatyti teisės akto paskelbimo TAR reikalavimą, reguliavimą ir net šį reguliavimą paneigti, o būtent ginčijama TPĮ norma paneigiama Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 43 straipsnio 2 dalis, kurioje nustatyta Kodekso projektų paskelbimo tvarka, pareiškėjo teigimu, taikytina ir Kodekso paskelbimui.

Savo prašyme pareiškėja taip pat nurodo, kad ji savo teises pažeistomis laiko ne dėl to, jog Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartyje išaiškinta, kad Kodeksas turėjo būti paskelbtas TAR, o dėl to, kaip Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, „susipainiojęs neaiškiamame teisiniame reguliavime, kvalifikavo <...> kodekso teisinį pobūdį“, ir kad prašymas Konstituciniam Teismui yra teikiamas, nes, pareiškėjos manymu, „teismams yra neaiškus ginčijamose TPĮ normose nustatytas teisinis reguliavimas“. Pareiškėja prašyme nurodo, kad būtina išsiaiškinti ginčijamos teisės normos objektus, ir pateikia savo nuomonę dėl to, kas turėtų būti laikoma tokiais objektais. Pasak pareiškėjos, būtent TPĮ 6 straipsnio 2 dalies 17 punkto trūkumai leido Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui „sąmoningai ar dėl neįsigilिनimo ignoruoti <...> specialaus įstatymo <...> normas“.

5.2. Konstatuotina, kad iš pareiškėjos prašymo ir jame pateiktų teiginių matyti, jog pareiškėja abejoja ne ginčijamos teisės normos atitiktimi Konstitucijai, o kelia šios normos aiškinimo ir taikymo praktikoje klausimą, t. y. nesutinka su Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartyje pateiktu bylai aktualių aplinkybių vertinimu ir taikytinos teisės aiškinimu, be kita ko, su tuo, kad

Kodeksas buvo pripažintas norminiu teisės aktu, priimtu vykdant viešojo administravimo funkcijas, ir turėjo būti skelbiamas TAR. Pažymėtina, kad pareiškėja nekvestionuoja ginčijamo teisinio reguliavimo tuo aspektu, kad asociacijos yra įpareigosios skelbti savo norminius teisės aktus TAR.

Pareiškėja taip pat abejoja ginčijamų TPI 6 straipsnio 2 dalies 17 punkto nuostatų suderinamumu su Visuomenės informavimo įstatymo 43 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta Kodekso tvirtinimo, keitimo ar pildymo tvarka ir Kodekso projektų paskelbimo tvarka, kuri, pareiškėjo teigimu, taikytina ir Kodekso paskelbimui.

6. Kaip minėta, Konstitucinis Teismas pagal Konstituciją nesprenžia teisės aktų taikymo ir aiškinimo klausimų; pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas nesprenžia vienodos galios teisės aktų suderinamumo, konkurencijos klausimų; tokie prašymai yra nežinybingi Konstituciniam Teismui.

Vadinasi, pareiškėjos prašymas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

7. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą iširti teisės akto atitikties Konstitucijai, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

8. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjos prašymą Konstituciniame Teisme.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjos [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-174/2020.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Vytas Milius

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė

Dainius Žalimas